

S návrhem projevili souhlas dne 29. března 1945:

Viliam Široký m. p.

Gen. Ludvík Svoboda m. p.

Plk. Dr. Mikuláš Ferjenčík m. p.

Jan Masaryk m. p.

Dr. Vlado Clementis

Dr. Hubert Ripka v zastoupení: Stránský m. p.

Ján Lichner m. p.

Dr. Ivan Pietor v zastoupení: Ján Ursíny m. p.

Julius Ďuriš v zastoupení: Dr. Husák m. p.

Prof. Zdeněk Nejedlý m. p.

Dr. Adolf Procházka v zastoupení: Frant. Hála m. p.

AUD KSČ Praha. Fond 68, inv. j. 11. Opis.

[138]

1945, 29. březen. Moskva. — Zápis o závěrečné schůzi moskevských porad o programu a složení nové vlády.

Schůze byla zahájena o páté hodině odpolední za účasti delegace Bloku českých stran a lidovců, delegace SNR a nově navržených členů vlády. Předsedal Gottwald.

Gottwald: Zahajuji závěrečnou schůzi zástupců politických stran, vítám pana generála Svobodu, p. plk. Ferjenčíka, pp. ministry Lichnera a Masaryka, pana gen. Hasala, prof. Nejedlého, Viliama Širokého.

Gottwald konstatuje, že tito pánové se nezúčastnili porad, ale jednomyslně byli navrženi za členy nové vlády. Připomíná, že podle usnesení členové nové vlády musí projeviti souhlas s programem nové vlády, což je samozřejmé, a 2. se složením nové vlády.

Účelem dnešní schůze je, aby se zmínění pánové k návrhům vyjádřili. Druhý bod programu je sdělení o nové úvěrové smlouvě mezi Československem a Sovětským svazem, která bude zítra podepsána. A třetí bod je sdělení o praktických otázkách pomoci Sovětského svazu našemu osvobozenému území, hlavně pokud se to týká pomoci v nejbližší době.

Po schválení denního pořadu učinil Gottwald toto prohlášení: „Všechna usnesení byla zástupci Národní fronty učiněna jednomyslně. Návrh na organizaci, strukturu a osobní složení vlády byl už předložen panu presidentovi, který s ním vyslovil souhlas a slíbil nové vládě plnou spolupráci a podporu.“ Potom Gottwald požádal přítomné pány, aby se k předloženým dokumentům vyjádřili.

Lichner: Konstatuji, že i když jsem se nezúčastnil porad, byl jsem o jejich průběhu zasvěcen nejbližšími spolupracovníky a hovořili jsme spolu o nich. Z těchto jednání vyšla jednotná stanoviska, která plně respektuji a přijímám.

Nejedlý: Po prvé se ocitám v takové situaci a před takovou funkcí. Většinou mne znáte. Šlo mi vždy o to, abych sloužil našemu národu. Má činnost byla v nezkompromitovaném smyslu národní. Zejména mi šlo o kulturu. Nejenom že souhlasím s programem, s radostí ho vítám a program budu uskutečňovat s velkou radostí. Dělán to s tím větším vědomím, že stojíme před změnou vlády, ale i na začátku nového stadia národních našich dějin. Já jsem také zde i doma vždycky zaujímal k slovenskému národu stanovisko kladné. Ležela mi na srdci kultura česká i slovenská. Moje stanovisko je, že politika má být kulturní.

Svoboda: S programem i s návrhy na složení vlády souhlasím.

Hasal: S programem i s návrhy na složení vlády souhlasím.

Masaryk: S programem i s návrhy na složení vlády plně souhlasím a slibuji, že dle svých slabých sil budu pracovat, aby program byl uskutečněn. Prosím, aby v zápise bylo konstatováno, že do této vlády vstupuji jako člověk nepolitický v pravém slova smyslu. Nikdy jsem k žádné politické straně nepatřil. Včera, když jsem se vrátil z Kremlu, kde jsem slyšel tichá slova snad nejslavnějšího dnes žijícího muže, četl jsem dokument a souhlasím s ním. Je to dokument sebevědomý a vážný. Dívám se jen do budoucnosti, zpátky se už po dnešku ohlížet nebudu. V minulosti mi bylo křivděno. Přešel jsem přes to a zapomněl na to. Bylo mi vytýkáno, že jsem nejel k podepsání smlouvy. Konstatuji, že jsem byl jen úřadující člen vlády, který to cítil těžce, když mu bylo uloženo vládou a prezidentem jet do Ameriky v okamžiku, kdy se podepisoval tento historický dokument.

Ferjenčík: Program vlády je mi známý. Souhlasím s ním a slibuji, že v jeho duchu jej budu provádět.

Široký: Přišel jsem z obsazeného území. Poznám potřeby lidu a jsem přesvědčen, že program souhlasí se zájmy českého i slovenského národa. S programem souhlasím a budu jej uskutečňovat.

Gottwald: Tím všichni souhlasí. Omluvil se z dnešní schůze ministerský předseda Šrámek, který včera vyslovil souhlas. Zbývají jen projevy pánů, kteří nejsou v Moskvě, t. j. Dr. Pietora, Ďuriše, Ripky, Clementise a Procházky. Včera zde bylo vysloveno přání, že někteří pánové se za ně mohou zaručit.

Ursíny: Osvědčuji se za Dr. Pietora.

Stránský: Za Ripku to prohlášení činím i dnes.

Husák: Osvědčuji se za Ďuriše, že souhlasit bude.

Hála: Mohu podepsat za Procházku.

Novomeský: vyslovuje názor, že Clementis rovněž bude souhlasit a prohlašuje, že může podepsat jeho jméno.

Gottwald: Opět je souhlas jednomyslný. Jak jsme program přijali, tak jej budeme uskutečňovat. Bude to práce těžší než napsání programu, ale nebyli bychom hodni, abychom kandidovali, kdybychom si jej netroufali provést.

Po projednání bodu dvě a tři denního pořadu byl pak v závěru schůze program a struktura vlády podepsán všemi přítomnými navrženými členy nové vlády a za ty, kteří nebyli v Moskvě přítomni, podepsali pánové, kteří se za ně osvědčili.¹

AÚD KSČ Praha. Fond 68, inv. j. 9. Orig.

¹ Podpis programu vlády Národní fronty Čechů a Slováků, který všichni přítomní ministři stvrdili vlastnoručním podpisem zlatým perem na čistopise programu, znamenal velké vítězství ideje dělnické třídy, KSČ, demokracie a socialismu. Vždyť tato dohoda ve skutečnosti znamenala, že „dřívější socialistické, reformistické i druhé demokratické strany občanské vzdávají se své dřívější spolupráce s kapitalistickými, buržoasnými stranami, že opouštějí svoji dřívější politiku koalice s reakcí a přijímají a schvalují politiku spolupráce s komunistickou stranou, kterou dříve odmítaly. Naproti tomu komunistická strana se zavázala, že jest ochotna v těsné spolupráci se všemi ostatními socialistickými i pokrokovými občanskými stranami pracovat k nastolení socialismu cestou klidu a zamezit tak vzájemné boje, které by zatěžovaly národ novými obětmi. Aby nám bylo rozuměno. Zdůrazňujeme jasně: význam dohody spočíval v tom, vyhnout se dalším obětivným bojům, ale nevyhnout se socialismu“. (Z projevu A. Zápotockého v parlamentu 11. 12. 1947. — A. Zápotocký, Jednota odborů oporou bojů za socialismu, Praha 1951, str. 135).

ČESKOSLOVENSKO NA CESTĚ K SOCIALISMU
DOKUMENTY O VZNIKU A VÝVOJI
LIDOVÉ DEMOKRACIE V ČESKOSLOVENSKU DO ÚNORA 1948

I

1. svazek

CESTA KE KVĚTNU
VZNIK LIDOVÉ DEMOKRACIE V ČESKOSLOVENSKU

Miloš Klimeš - Petr Lesjuk - Irena Malá -
Vilém Prečan, Csc.

Vydalo
Nakladatelství Československé akademie věd,
Praha 1965

Obálku navrhl Václav Král
Redaktor publikace dr. Ladislav Ulčák
Technický redaktor Jaroslav Hrubý

D-05*40376

(Cena za oba svazky je uvedena v tiráži druhého svazku)

